

GUSTAV SUITS

30.11.1883–23.05.1956

Luuletaja ja kirjandusteadlane Gustav Suits sündis 30. novembril 1883 Lõuna-Tartumaal Võnnus kooliõpetaja perekonnas. 1896–1904 õppis ta Tartus Aleksandri Gümnaasiumis, mille lõpetas kuldaurahaga. 1904. a alustas G. Suits õpinguid Tartu Ülikooli ajaloo-keeleteaduskonnas, 1905. a jaanuaris siirdus aga Helsingi ülikooli (õppeainekes euroopa nüüdiskirjandus ja esteetika, soome keel, kirjandus ja rahvaluule), mille lõpetas 1910. a *cand. philos.* kraadiga. 1911–1913 töötas G. Suits Helsingi ülikooli raamatukogus, 1913–1917 Helsingi vene gümnaasiumis soome ja rootsi keele õpetajana.

1917–1919 osales G. Suits aktiivselt Eesti poliitilises elus, oli Eesti sotsialistide-revolutsionääride partei keskkomitee liige ning „Eesti Töövabariigi“ idee ning samanimelise brošüüri (1918) autor. 1918. a oli G. Suits Eesti Vabariigi välisdelegatsiooni informatsioonibüroo juhataja Stockholmis, 1919–1920 valmistus ta Tartu Ülikooli stipendiaadina Helsingis õppejõukutseks. Töötas aastast 1921 Tartu Ülikoolis eesti ja üldise kirjanduse professori kohusetäitjana, oli aastast 1924 erakorraline ja 1931–1944 korraline professor. Ka 1930. aastail tegeles G. Suits poliitikaga, oma publitsistlikes artiklites astus ta välja pead tõstva fašismi vastu.

Kirjandusellu astus noor G. Suits õpilaste koguteose „Kiired“ (I–III; 1901–1902) toimetajana. Oli „Noor-Eesti“ kirjandusliku rühmituse üks juhte, selle albumite ja ajakirja toimetaja ja pälvis suure populaarsuse noorusliku ja mässulise esikkoguga „Elu tuli“ (1905). Tema hilisemad luulekogud „Tuulemaa“ (1913) ja „Kõik on kokku unenägu“ (1922) tõid eesti luulesse senisest sügavamalt filosoofilist mõtetust ja kõrgemat vormikultuuri. G. Suitsu hilisloomingu on ilmunud luulekogus „Tuli ja tuul“ (Stockholm, 1950).

G. Suits on koos F. Tuglasega eesti kunstnõudliku kirjanduskriitika rajajaid. Tartu Ülikooli legendaarse kirjandusõppejõuna kujundas ta eesti akadeemilise rahvusliku kirjandusteaduse sündi, oli meie vanema põlvkonna filoloogide õpetaja. Kirjanduslooline uurimistöö oli tal ühendatud õppetööga ülikoolis. Ta rakendas selles kultuuriajaloolist vaateviisi ning keskendus allikakriitikale ja eesti vanema kirjanduse (eriti K. J. Petersoni ja F. R. Kreutzwaldi loomingu) uurimisele. G. Suits oli mitmete tõsiste kirjanduslooliste kogumike koostaja ja toimetaja, „Loomingus“ ja „Eesti Kirjanduses“ avaldas ta sisukaid lühiuurimusi eesti vanemast kirjandusest, sh silmapaistva sarja F. R. Kreutzwaldi noorusest, artikleid E. Vildest, A. H. Tammsaarest, M. Underist, J. Barbarusest jt. G. Suits on Akadeemilise Kirjandusühingu asutajaid ning selle esimene ja ainus esimees aastatel 1924–1941.

Silmapaistva kirjandusteadlasena oli G. Suits valitud Soome Kirjanduse Seltsi (1931) ja Prantsuse *Academie Septentrionale*'i (1936) korrespondentliikmeteks ning Uppsala ülikooli audoktoriks (1935).

1944. a aprillis siirdus G. Suits Soome kaudu Rootsi, kus ta sai tööd Nobeli Instituudi raamatukogus. Rootsi perioodil ilmus tema sulest kaks olulist kirjandusloolist uurimust: „Eesti kirjanduslugu I“ (Lund 1953) ja „Nuori Kreutzwald“ (Helsingi 1953).

G. Suits suri 23. Mail 1956 Stockholmis.